N°. 7. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Donderdag 16 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Januarij.

Zaturdag heeft graaf *Portalis* in de kamer der pairs het ontwerpadres van antwoord op de openingsaanspraak gelezen. In dit stuk wordt onder anderen gezegd:

» Ons vertrouwen in de hooge wijsheid des Konings is niet teleurgesteld geworden, toen, tegen het einde der laatste zitting, zich verwikkelingen openbaarden, die de ernstige oplettendheid der bevolking en de bezorgdheid Uwer Majesteit geacht werden te verdienen. Op het oogenblik, dat het noodig geworden is, om herhaalde vijandelijke invallen, die den voortgang der bevrediging van onze Afrikaansche bezittingen kwamen verstoren, met geweld te keer te gaan, heeft eene helderziende staatkunde onze wapenen bestuurd en het wezentlijke doel van den krijgstogt in het oog houdende, de middelen aan het te bereiken einde geëvenredigd. Aan de dapperheid onzer soldaten en zeelieden, aan de bekwaamheid hunner bevelhebbers is het te danken geweest, dat de oorlog niet dan eene verschijning is geweest. Eene dubbele overwinning, te land en ter zee behaald, heeft den gestoorden vrede spoedig hersteld. Frankrijk kon, na zijne magt bewezen te hebben, gematigdheid ten toon spreiden. — Sire, Algerie is het roemrijk schouwtooneel geweest, waar drie uwer zonen in ijver voor de dienst des vaderlands om het zeerst hebben uitgeblonken. Op onze oorlogsschepen, aan het hoofd onzer bataillons, in de rijen onzer krijgslieden, heeft men hen zien gehoorzamen, bevel voeren, bewind uitoefenen en altijd het voorbeeld geven van de ondergeschiktheid, die [illegible] bevelhebberschap, dat de gehoorzaamheid doet beminnen."

Vervolgens wordt over de reis des konings naar Engeland gesproken, die voor de bewoners der beide rijken eene gelukkige gelegenheid geweest was om elkander op prijs te stellen en wel te verstaan. — De voortduring der goede verstandhouding tusschen Frankrijk en de vreemde mogendheden, waarborgde de voortduring van den algemeenen vrede, waardoor de nijverheid en de kunsten met iederen dag den rijkdom en de magt der staten verhoogden; 's konings volstandige zorgen tot het blijvend genot dier weldaden hadden Frankrijk naar buiten in een' toestand gebragt zijne kracht en zijne grootheid waardig; inwendig waren ontwikkeling van werkzaamheid, vrije werking der grondwettige instellingen, de verheffing van het openbaar crediet de gevolgen eener wijze staatkunde. Het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten door den koning aangekondigd, was een groote stap voorwaarts tot verbetering der algemeene staatsaangelegenheden; met naauwgezetheid zouden de pairs de wetten onderzoeken die haar aangeboden wierden. — Na vervolgens over 's konings huisselijk geluk en het huwelijk des hertogs *van Aumale* gesproken te hebben, wordt het volgende gezegd:

» Uwe Majesteit verzekert ons, dat de betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland niet verstoord zijn geworden door geschillen, die ze in de waagschaal konden stellen. Wij wenschen, even als gij, Sire, ons zelven daarmede geluk, wel overtuigd, dat de regering Uwer Majesteit in hare pogingen volhardt, om de moeijelijkheden, die in de toekomst den vrede zouden kunnen bedreigen, op eene met de waardigheid en de belangen van Frankrijk overeenkomstige wijze te vereffenen. De goede overeenstemming der beide Staten is voor de rust der wereld wenschelijk; de belangen der beschaving en der menschheid zijn daarbij betrokken; de hooge mate van voorspoed, thans door twee groote volken genoten, die gelijke regten hebben op elkanders achting, is er afhankelijk van. Moge een wederkeerige geest van billijkheid steeds bij hunne betrekkingen voorzitten!

» Veertien jaren van eene standvastige en grootmoedige toewijding, van eene vaste en getrouwe medewerking, groote werken in dien tijd volvoerd, smartelijke beproevingen, gemeenschappelijk doorgestaan, hebben aan het naauwe verbond tusschen Frankrijk en zijnen Koning het zegel gehecht. Dat verbond, onder zulke veelbeteekenende omstandigheden aangegaan, door zoo vele niet minder plegtige handelingen, door de zoo dikwijls herhaalde toejuiching van geheel een volk bevestigd, zal door uwe zonen, de erfgenamen uwer deugden en even als gij aan het vaderland toegewijd, welks aangenomene kinderen zij zijn, voor eene langdurige toekomst in stand worden gehouden, en de Franschen, die nog langen tijd onder uwe regering vrij en gelukkig zullen zijn, zullen niet ophouden van onder die uwer nakomelingen, uwe roemrijke nagedachtenis te zegenen."

In de zitting der pairs van heden zijn de discussiën over bovenvermeld adres aangevangen. De heer *Molé* heeft het eerst het woord gevoerd en de staatkunde van het ministerie bestreden, zonder echter in vele bijzonderheden te treden, doch hoofdzakelijk aanmerkende, dat de beide questiën van Otaheite en het regt van onderzoek onrust in 't land hadden verbreid; hij geloofde niet dat de minister van buitenlandsche zaken de moeijelijkheden, die hij overal had doen rijzen, zou kunnen uit den weg ruimen; de gezigtspunten, waarvan hij en de ministers overigens uitgingen, liepen lijnregt uiteen.

De heer *Guizot* nam onmiddellijk het woord. Hij verwonderde zich over het discours van den vorigen spreker, die zijne klagten scheen opgezameld te hebben buiten de vergadering, ontleend aan geruchten en [illegible] had zelfs niet eene enkele der dwalingen, waarvan hij de ministers beschuldigde, aangewezen. Al de door hem aangevoerde questien waren opgelost, uitgezonderd die van het regt van onderzoek. Wat deze betreft — zeide de minister — ik heb het engelsch gouvernement de noodzakelijkheid voorgehouden, om andere middelen dan het regt van onderzoek op te sporen, dat onvoldoende geworden is om den slavenhandel te weren en de eer der beide natiën compromitteert. Commissarissen zullen gemeenschappelijk worden benoemd om over de afschaffing van den slavenhandel te handelen, want het engelsch gouvernement heeft onze bezwaren begrepen. Tusschen beide landen bestaat thans geene enkele questie van eenig belang. Gelooft gij, mijne heeren, dat de tegenwoordige toestand bedenkelijk genoeg is om de verwijten te billijken mij door den graaf *Molé* gedaan? Weet hij niet dat de revolutionnaire factiën tegen deze staatkunde zijn zamengespannen? Bestaat er eene goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk, men is ze aan het kabinet verschuldigd. Om eene goede staatkunde te vestigen, is de wil alléén niet genoeg, men moet zich ook op een standpunt stellen dat men haar kan verdedigen. Indien de heer *Molé* — zeide de minister verder — aan het bestuur van de zaken kwam, het zou zeker zijn om eene goede staatkunde te volgen, maar hij zou er toe komen met behulp van al de lieden, welke die goede staatkunde bestreden hadden; dat was eene valsche positie, die staatkunde zou telkens in gevaar zijn. Ja — aldus besloot de heer *Guizot* — wij bestrijden rond en opregt al de vijanden van orde en vrede. Onderzoekt al onze betrekkingen, of er eene is niet overeenkomstig met 's lands belangen. De kamer zal zich door de kunstmiddelen der oppositie niet laten misleiden, maar de waarheid onderscheiden.

De heer *Molé* vatte andermaal het woord, betuigde dat hij tot de behoudende partij behoorde, verweet den heer *Guizot* dat hij geen moed genoeg gehad had in de questie van het regt van onderzoek en vond de genomen maatregelen onvoldoende; die zaak en die van Otaheite waren nog verre van afgedaan en zouden het ministerie nieuwe moeijelijkheden berokkenen. De minister hernam nu, dat hij de verdere behandeling dier questiën tot eene

nadere gelegenheid uitstelde, en betoogde ten slotte dat het gouvernement al het mogelijke gedaan had om den slavenhandel geheel af te schaffen.

Nog spraken de heeren de *St.-Priest* en *Dubouchage*; bij het vertrek van den post was de heer *Boissy d'Anglas* aan het woord.

— Gisteren heeft de commissie uit de kamer der gedeputeerden hare beraadslagingen over de zinsneden der troonrede gesloten. Morgen zal zij het door haren rapporteur, den heer *Heber*, opgemaakt ontwerpadres aanhooren, dat Woensdag of Donderdag in de kamer zal voorgelezen worden. Heden worden al de stukken die het gouvernement over de zaken van Otaheite en Marocco, ten bedrage van 35, heeft medegedeeld, ter inzage der leden in de archives der kamer gedeponeerd.

— Het koninklijk hof is gisteren wederom met gesloten deuren vergaderd geweest, om het ontwerp van wet nopens het gevangenisstelsel te onderzoeken. Naar men zegt, is na levendige beraadslaging het stelsel van afzonderlijke opsluiting aangenomen, doch alleen omtrent personen, die tot tuchthuisstraf veroordeeld zijn. Omtrent hen, die tot tijdelijken of levenslangen dwangarbeid veroordeeld zijn, zou de tegenwoordige staat van zaken blijven bestaan.

— Eergisteren heeft de hertog *van Nemours* zijne tweede soirée gegeven, die niet minder luisterrijk dan de eerste is geweest.

— De baron *Portal*, pair van Frankrijk en een der raadslieden van *Lodewijk XVIII*, is te Bordeaux in den ouderdom van tachtig jaren overleden.

— Twee zeer belangrijke blijken van milddadigheid hebben de armen der stad Tarbes dezer dagen ontvangen. Eene dame, *Félicité Bérat* genaamd, die een vermogen van meer dan honderdduizend francs bezat, had de armen der stad, nadat zij zou komen te overlijden, tot hare eenige erfgenamen benoemd; thans is zij te Tarbes gestorven, hare bloedverwanten komen echter tegen deze beschikkingen op. De heer *Duboé* heeft aan zijne talrijke aanverwanten meer of minder aanzienlijke legaten vermaakt, en daarna ook de armen van Tarbes tot zijne erfgenamen benoemd; hij zou een vermogen van meer dan tweemaal honderdduizend francs bezeten hebben.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 6den. Den volgenden dag moesten de kamers hare zittingen hervatten; men verwachtte dat alsdan de staatsbegrooting zou worden aangeboden; het gouvernement rekende voorts ook op de aanneming van het ontwerp van dotatie der geestelijkheid en het budget van eerdienst zoodanig als het aangeboden is geworden. — Ter gelegenheid van de aanstaande aanbieding der staatsbegrootingen vernieuwden zich weder de geruchten van wijziging in het ministerie, die echter, naar wel onderrigte lieden meenden, ongegrond waren.

— Ter beurze van heden (13 *Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,45; 3 pCt. 85,10; Spanje 5 pCt. 37¼; 3 pCt. 37; Rom. L. 104¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den Januarij.

Volgens te Berlijn uit St. Petersburg ontvangen brieven, zou de Keizer van Rusland in een zeer bedenkelijken gezondheidstoestand verkeeren, en in eerstgenoemde residentie hechtte men aan deze geruchten nog meer gewigt om de ongewone drukte, die in het hôtel van het Russisch gezantschap heerschte. Het was, zeide men, de smart over het verlies zijner geliefde dochter, die het gemoed des Monarchs nog altijd sterk nederdrukte. Dezelfde berigten beweren dat de nationaal-russische partij langs hoe meer invloed op de Regering verkreeg, en dat er plannen beraamd zijn, welke, onder anderen, ten doel zouden hebben alle buitenlanders uit de hooge staatsambten te weren.

— De veepest in de omstreken van Warschau en een deel van Rusland uitgebarsten zijnde, zoo heeft de pruissische regering den invoer van vee, versche huiden, vleesch, enz. uit Polen en Rusland voorloopig verboden.

— De Pruissische regering heeft vast besloten, met al haar vermogen bij den bondsdag aan te dringen, dat de speelbanken in alle Duitsche badplaatsen, alzoo ook in Aken en in het algemeen, waar zij ook mogten bestaan, mogen worden verboden. Frankrijk is hierin voorgegaan, deszelfs spelers hebben zich naar Duitschland gewend; overal, in alle badplaatsen, op alle openbare plaatsen van vermaak spannen zij hunne netten uit, overal bevorderen zij de onzedelijkheid des volks. Elk, die meer van nabij met den maatschappelijken toestand van Berlijn bekend is, moet erkennen, dat de bank te Köthen eenen verderfelijken invloed op denzelven gehad heeft. De opheffing derzelve is gewis te wenschen; doch te gelijk hopen wij, dat met het verbod derzelve tevens een scherper toezigt zal gehouden worden over de geheime speelholen, die zelfs in Berlijn bestaan.

— In de zitting van den grooten raad van het kanton Lucern is den 6den dezer over het voorstel der regering gehandeld, om voortaan de gedachtenis van den 8sten December jaarlijks plegtig te vieren, om aan degenen die aan de onderscheiden gevechten deel hebben genomen een gedenkpenning uit te reiken en aan de gekwetsten en de nagelaten betrekkingen der gesneuvelden eene geldelijke ondersteuning toe te kennen. De beraadslagingen daarover schijnen zeer levendig geweest te zijn. Ten slotte werd het voorstel der regering aangenomen, waarna een nieuw voorstel gedaan werd, strekkende, om het vermogen van allen, die in den jongsten opstand betrokken waren geweest, verbeurd te verklaren, met uitsluiting van allen, die daarop eenige aanspraak zouden kunnen maken, en zulks ter vergoeding van de buitengewone kosten, die door den opstand aan het kanton berokkend waren. Ook dit voorstel, hetwelk den 7den zou behandeld worden, zoude, naar men dacht, worden aangenomen.

— Uit Athene zijn berigten van den 26sten December ontvangen, inhoudende, dat het onderzoek van de kamer der afgevaardigden, omtrent de geldigheid der verkiezing van hare leden, eindelijk was afgeloopen.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Januarij.

Vrij algemeen wordt gezegd dat sir *H. Pottinger* door H. M. tot Gouverneur-Generaal van Canada benoemd is of eerlang worden zal, ter vervanging van sir *C. Metcalfe*, die, volgens de jongste berigten, voortdurend ernstig ongesteld bleef. Eerstgenoemde heeft gisteren een maaltijd bijgewoond, door de leden der zoogenaamde Oostersche Club ter zijner eere gehouden, en waarbij lord *Auckland* het voorzitterschap heeft bekleed.

— De gisteren gehouden Kabinetsraad heeft drie uren geduurd; tegen heden is er weder een aangeschreven.

— Geen meer onwederlegbaar bewijs voor den verbeterden finantiëlen staat des Rijks kan worden aangevoerd dan de vergelijking tusschen de verklaringen, door de Lords Commissarissen der Thesaurie, op den 5den Januarij 1841 en op den 7den Januarij van het nu begonnen jaar, aan de commissarissen tot reductie der nationale schuld gedaan, en beide in het officieel dagblad medegedeeld. In de eerste dier mededeelingen toch werd gezegd dat de uitgaven, gedurende het met 10 October 1840 geëindigd jaar, de inkomsten met 1,560,640 ponden sterling hadden overtroffen, terwijl in de onlangs gedane mededeeling gezegd wordt dat de inkomsten, gedurende het met 10 October 1844 geëindigd jaar, de uitgaven met 3,368,274 ponden sterling zijn te boven gegaan.

— Door den Bisschop van Exeter is een rondgaande brief aan al de onderhoorige geestelijken in zijn bisdom gerigt, waarbij hij zich, volgens het verlangen des Aartsbisschops van Canterbury, tot medewerking ter vereffening der geschillen bereid toont, die sedert eenigen tijd de Gevestigde Kerk van Engeland verdeelen, mits een algemeene maatregel genomen worde, die de goedkeuring der gansche Kerk verwerft.

— De generaal *Espartero* is nu volkomen hersteld en heeft zijne gewone dagelijksche wandelingen hervat.

— Van de Kaap de Goede Hoop zijn brieven tot 13 November ontvangen, welke den staat dier kolonie als zeer gunstig afschilderen. Eene vereeniging had zich gevormd om de katoenteelt, waarvan bereids eenige wel geslaagde proeven genomen waren, op eene grootere schaal uit te breiden, waartoe inzonderheid eenige streken der nieuwe provincie Natal de beste gelegenheid schijnen aan te bieden. Onder de Boeren in Natal werd nog steeds eenige ontevredenheid tegen het Engelsch bewind opgemerkt; men hoopte echter dat het den Gouverneur, sir *P. Maitland*, gelukken zou de laatste sporen daarvan te doen verdwijnen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Januarij.

Bij besluit van den 9den Januarij jl., n°. 93, heeft Zijne Majesteit tot grietman der grietenij Hemelumer Oldephaer en Noordwolde, in plaats van wijlen mr. *G. A. Avenhorn van Nauta*, benoemd *E. R.* baron *van Asbeck*, thans 2de luitenant bij het 7de regement infanterie.

— Bij Koninklijk besluit van den 2den Januarij 1845, n°. 57, is, te rekenen van den 1sten Februarij aanstaande, een eervol ontslag verleend aan *A. B. Bleijenberg*, controleur der directe belastingen te Amsterdam (6de arrondissement), en *C. Fraser*, ontvanger der directe belastingen in het 4de arrondissement Amsterdam: en is met hetzelfde tijdstip ingetrokken zoo wel dit kantoor van ontvangst als éene divisie van contrôle in de hoofdstad, met bepaling voorts, dat de hoofdstad zal worden verdeeld in vijf arrondissementen van ontvang, mitsgaders in vijf divisiën van contrôle.

— Bij Koninklijk besluit van den 11den Januarij 1845, n°. 62, zijn benoemd: tot postmeester der paardenposterij te Deventer, *L. H. J. Becking*, wonende aldaar; tot postmeesteres der paardenposterij te Oldenzaal, *M. van Delden*, wonende aldaar.

— Bij Koninklijk besluit van den 12den Januarij 1845, n°. 61, zijn met wijziging in zoo verre van dat van den 1sten December 1844, n°. 49, benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnzen: te Bergen, c. a. (Noord-Holland), de heer *E. R. Woldringh*, thans ontvanger te Voerendaal (Limburg); te Voerendaal, de heer *A. L. Derriks*, benoemd ontvanger te Bergen.

— Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is thans het verslag der centrale afdeeling toegezonden nopens het ontwerp, houdende het tarief op den in-, uit- en doorvoer.

— Onze gezant in Belgie, de heer *Rochussen*, is te 's Hage aangekomen.

— De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* vermeldt, dat de directie der Nederlandsche Handelmaatschappij berigten over land uit Batavia van hare factorij ontvangen heeft, volgens welke, ten gevolge der plaats hebbende misgewassen de directie voorloopig 9000 lasten scheepsruimte minder moet bevrachten tot het afhalen van den oogst van 1844. De koffijoogst had verreweg het meeste geleden. — Het *Amsterdamsch Handelsblad* voegt hierbij, dat volgens de berigten door hetzelve ingewonnen, van de hoofdartikelen koffij en suiker eene verminderde opbrengst van 99,000 en 33,000 picols, bij vergelijking der gemaakte raming moest worden verwacht, terwijl die raming toch reeds beneden die van den oogst van 1843 was gesteld.

— De Rotterdamsche bladen vermelden dat 140 ingezetenen dier stad een adres aan de Tweede Kamer hebben gezonden, waarin zij te kennen geven dat zij het bewust voorstel des heeren *Thorbecke c. s.* tot verandering in de grondwet met genoegen vernomen hebben en met de daarin ontwikkelde beginselen grootendeels instemmen en HEM. verzoeken dat voorstel aan te nemen met zoodanige wijzigingen als bij nader onderzoek zullen blijken wenschelijk te zijn.

— Uit 's Hage schrijft men:

» Men verneemt, dat de heer *W. Hendriksz*, doctor in de genees-, heel- en verloskunde, het voornemen heeft opgevat, om het eertijds bekende etablissement tot algemeene ziekenverzorging, te Zuiderburg bij 's Gravenhage, in den bestaan hebbenden geest van wijlen zijnen vader, onder den titel van directeur, zelf te aanvaarden. De heer gouverneur der provincie Zuid-Holland heeft dat etablissement aan de belangstelling en deelneming der stedelijke en plaatselijke besturen aanbevolen en hun tevens verzocht, dit ter kennis te brengen van de armbesturen, en administratiën van gestichten en instellingen van liefdadigheid binnen hunne stad of gemeente.

— Den 22 dezer zal voor den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, worden behandeld het beroep in cassatie van den schrijver van de *Gazette du Duché de Limbourg*, tegen een arrest van het provinciaal hof van Limburg, waarbij hij ter zake van laster tegen den gouverneur van het hertogdom, veroordeeld is.

— Volgens de officiële staten, was de stand der bevolking van het Rijk op 1°. Januarij 1844 aldus: Noord-Braband 394,406 zielen, Gelderland 363,169, Zuidholland 551,173, Noordholland 459,133, Zeeland 157,486, Utrecht 151,179, Vriesland 239,673, Overijssel 207,907, Groningen 184,619, Drenthe 78,854 en Limburg 200,573, te zamen 2,988,172 zielen.

In het jaar 1843 hebben plaats gehad 105,350 geboorten, te weten: 54,204 van het mannelijk en 51,146 van het vrouwelijk geslacht. Van het geheel getal geboorten waren 99,874 wettige en 5476 onechte.

In genoemd jaar heeft het getal sterfgevallen bedragen 73,615, namelijk 37,536 van het mannelijk en 36,079 van het vrouwelijk geslacht, waaronder zich 5011 doodgeborenen bevonden. Het getal huwelijken in 1843 beliep 21,212, en dat der echtscheidingen 36.

In het jaar 1843 is de algemeene bevolking des Rijks door het meerder aantal geboorten boven de sterfgevallen, toegenomen met 31,735 zielen, zijnde 1/39 der bevolking, en 7040 zielen meer dan in 1842. De verhouding van het gezamentlijk getal der geboorten tot de bevolking stond in 1843 als 1 tot 28; dat der sterfgevallen tot de bevolking als 1 tot 40,2, het getal onechte geboorten bedroeg 0,052 van dat der geboorten in het algemeen; dat der doodgeborenen 0,048 van het geheel getal geboorten.

Het getal der huwelijken bedroeg 1/139 der bevolking; de verhouding van het getal wettige geboorten tot dat der huwelijken was 4/7. Bij de geboorten was de verhouding der jongens tot de meisjes 957; bij de sterfgevallen die tusschen het mannelijk en vrouwelijk geslacht 1000 tot 961.

De provinciën Zuidholland, Noordholland en Zeeland hebben weder de gunstigste verhoudingen voor de geboorten en tevens de ongunstigste voor de sterfte opgeleverd. Drenthe heeft de ongunstigste verhouding voor de geboorte vertoond, terwijl de gunstigste voor de sterfte in Noord-Braband plaats gehad heeft.

Het grootste getal onechte geboorten, in verhouding tot het algemeen bedrag der geboorten, heeft zich in Zuid- en Noordholland opgedaan, terwijl Drenthe te dezen aanzien het *minimum* heeft opgeleverd.

Met betrekking tot het aantal huwelijken, heeft Groningen de gunstigste verhouding vertoond, doch Noord-Braband de ongunstigste.

De meeste geboorten zijn, dooreen genomen, in de maand Februarij voorgevallen, en het grootste getal sterfgevallen in die maand en in Maart, terwijl Junij zich gekenmerkt heeft door het kleinste getal geboorten, en Julij door de geringste sterfte.

— Gedurende het afgeloopen jaar zijn te Leeuwarden geboren 838 kinderen, waarvan 434 van het mannelijk en 404 van het vrouwelijk geslacht; het getal der overledenen is geweest 534, waarvan 279 van het mannelijk en 255 van het vrouwelijk geslacht; en zijn gehuwd 204 paren; echtscheiding eene.

— Te Winschoten zijn gedurende het jaar 1844 geboren: van het mannelijke geslacht 62, van het vrouwelijke 66, geheel 128, en zijn bovendien als doodgeboren aangegeven 8 kinderen. Overleden zijn 37 van het mannelijke en 26 van het vrouwelijke geslacht, geheel 63. Er zijn voltrokken 27 huwelijken. Opmerkelijk is het, dat in eene gemeente van 3700 zielen, gedurende drie maanden, September, October en November, niet meer dan 6 overledenen bij den burgerlijke stand zijn aangegeven.

— Te Appingedam zijn in het laatst verleden jaar geboren 115 kinderen, als 61 van het mannelijke en 54 van het vrouwelijke geslacht; er zijn 90 personen, als 54 van het mannelijke en 36 van het vrouwelijke geslacht gestorven, en 29 paren getrouwd. De bevolking was den 1 Januarij 1844 3380 en beliep den 1 Januarij van dit jaar 3421.

— Volgens de heden ingekomen rapporten was het ijs op de Waal den 11den genoegzaam opgeruimd, alsmede op de Merwede, in het Steurgat en de Bakkerskil. De Lek was vrij van ijs tot beneden Lexmond, en de IJssel tot Zalk. Van daar benedenwaarts zat het overal nog vast en den 10den was men nog met sleden van Schokland naar Kampen gekomen en derwaarts gegaan. Ten gevolge van de gelukkige opruiming van het ijs was dan ook, met uitzondering van Overijssel, de algemeene rivier-correspondentie opgeheven.

Rhijnhoogte te Keulen, 11 Jan. 5 voet 2 duim.

— Volgens berigten uit Kampen van eergisteren, had het ijs op den IJssel zich den 12den nog niet verder dan een half uur beneden Zalk opgeruimd en zat het lager op en in de uitmondingen nog vast.

— Uit Dordrecht meldt men van den 13den:

» Voor deze stad is het ijs grootendeels opgeruimd. Boven en beneden de stad blijft het ijs nog hangen, doordien er volstrekt geen aandrang van ijs of water van boven komt, noch ook de rivier door wind in eenige beweging gebragt wordt."

En uit Rotterdam:

» De ijsstrooken, die te Fijenoord en aan het Ponteveer zich nog bevonden, zijn heden doorgebroken, zoo dat de Maas voor de stad thans vol drijfijs is. Benedenwaarts is de rivier geheel los."

— Uit Gorinchem schrijft men van gisteren:

» In den nacht tusschen Zaturdag en Zondag ll., is het ijs der Merwede geheel opengebroken en ook het steurgat vrij geworden van ijs; zoodat, met uitzondering van het water tusschen Hardinxveld en Dordrecht, waarbij evenwel alleen de vaart belang heeft, de rivier tot in zee open is. De waterstand is buitengewoon laag en tot beneden gewoon zomerpeil gedaald; een verschijnsel dat even zeldzaam is, als de wijze waarop de ijsbezetting is opgebroken, zonder eenige schade of gevaar te dreigen. Heden, den 14den, zijn reeds twee stoomvaartuigen alhier aangekomen.

GEMENGDE BERIGTEN.

In een der Duitsche bladen van de Rijn-boorden leest men:

Men verzekert dat het pruissisch gouvernement en de Rijnsche spoorwegmaatschappij voornemens zijn, om gemeenschappelijk eene groote steenen brug over den Rijn tusschen Keulen en Deutz te doen bouwen. Daartoe, zal eerstdaags eene algemeene uitnoodiging aan de architecten worden gedaan, om bestekken en teekeningen te leveren voor dit reusachtig werk. De Rijn is voor Keulen veel breeder dan voor Kehl, en evenwel heeft de aldaar gebouwde brug bijna 800,000 fr. gekost.

De jongste berigten uit Harrisburg, in Pennsylvanie, vermelden een vreesselijk ongeluk aldaar aan den viaduc van den ijzeren spoorweg voorgevallen. Den 4den December geraakte door een toeval dat niet vermeld wordt, het westelijk gedeelte van gezegd werk, zijnde eene houten constructie, in brand. Van alle zijden liep men toe om hulp aan te brengen en den voortgang van den brand te stuiten. Om ten minste nog een gedeelte van het werk te behouden, werden in der haast eenige tonnen kruid op een' kleinen pijler, midden op de brug geplaatst. Men hoopte door dit gedeelte te doen springen het oostelijk gedeelte van den viaduc te behouden. Bij ongeluk werkte de ontbarsting, in plaats van op het middengedeelte, zijwaarts en werd de boog tusschen den vierden en vijfden pijler vernield. Een groot aantal arbeiders en nieuwsgierigen viel van eene hoogte van 46 voeten in de rivier; anderen zijn gedood of gekwetst geworden door de neêrvallende stukken hout. Men begrootte het getal der slagtoffers op vijftig, 't zij gedood of zwaar gekwetst.

Volgens de jongste statistieke opgaven, onlangs te Boston uitgegeven, bestond de bevolking der Vereenigde Staten van Noord-Amerika den 30sten Junij 1844, uit 18,980,650 zielen, waaronder men niet minder dan 4,886,632 Duitschers telde.

Uit Trier wordt het volgende geschreven: Eene groote architectonische onderneming zal binnen kort in onze stad worden uitgevoerd. Z. M. de koning van Pruissen heeft bevolen, dat het antiek gebouw, het Konstantiniaansche paleis genoemd, dat voor twintig jaren het paleis van den Aartsbisschop van Trier was, en thans tot infanterie-kaserne dient, zijnen voormaligen vorm wedergegeven worde. Dit gebouw was oorspronkelijk een der grootste Romeinsche basilicussen, die in Duitschland bestaan hebben. Het is 180 voeten lang en 88 voeten breed; de muren bestaan uit romeinsche briksteenen van 9 voeten dikte en hebben twee rijen ramen van 12 voeten hoogte; verscheidene der voornaamste gedeelten van het oud gebouw zijn nog ongeschonden gebleven, zooals het tribunaal en de meeste galerijen. Na de geheele restauratie zal het gebouw tot eene protestantsche kerk worden ingerigt en een denkbeeld kunnen geven van die uitgestrekte tempels, waarin de eerste Christenen hunne godsdienstoefening hielden.

Te Rome is op het laatst der vorige maand den inboedel van wijlen den beeldhouwer *Thorwaldsen*, alsook al de gereedschappen en instrumenten van dien grooten kunstenaar verkocht geworden; de laatstgenoemde artikelen zijn buitengewoon hoog verkocht, meerendeels door de Engelschen zoo hoog opgedreven. Drie eenvoudige scharen, onder anderen, zijn betaald geworden met 85, 92 en 110 kroonen (450, 488 en 583 fr.).

In het groothertogdom Posen bestaan een aantal bijzondere bibliotheken, letterkundige en historische schatten bevattende, zoo in geschreven als gedrukte werken, voornamelijk betrekkelijk de landen die vroeger tot het koningrijk Posen hebben behoord; maar deze groote verzamelingen bevinden zich in bezit van den ouden adel en zijn alzoo ontoegankelijk voor het publiek. Voor eenige maanden besloot de graaf *Dezcalynski*, bezitter eener dergelijke bibliotheek van meer dan 40000 deelen, dezen schat naar de stad Posen over te brengen en hem ten gebruike van het publiek open te stellen. Eene zaal werd in gereedheid gebragt voor al wie er wil komen lezen, en de boeken zelfs aan letterminnaars ter leen gegeven. Dit edel voorbeeld heeft spoedig eenen navolger gevonden in den graaf *Raczynski*, die insgelijks zijne rijke bibliotheek naar Posen heeft overgebragt en dagelijks voor het publiek openstelt; zelfs heeft hij eene som van 6000 Flor. jaarlijks bestemd voor den aankoop van nieuwe boekwerken.

In de laatste wetenschappelijke bulletins der akademie te St. Petersburg, vindt men een belangrijk berigt over de tegenwoordige gemiddelde temperatuur van Irkutsk, de hoofdstad van Oostelijk Siberie. Het klimaat aldaar wordt namelijk langzamerhand zachter. Tot het jaar 1810 was daar de koude nog zoo geweldig, dat het kwikzilver in den barometer niet zelden drie dagen achtereenvolgende stil stond. Tot het jaar 1820 had men daar elk jaar nachten, in welke het kwikzilver bevroor; sedert dit jaar echter heeft men dit verschijnsel niet meer elk jaar waargenomen. Na het jaar 1830 was de grootste koude aldaar niet boven de 28°. In de zomermaanden is de temperatuur insgelijks niet hooger dan 28°., alleen steeg zij op sommige dagen tot 29°., eene zelfs op 31° 6' in de schaduw. Men maakte toenmaals de opmerking, dat de vermeerdering der warmte met de vruchtbaarheid van den bodem in verband stond. De stad Irkutsk ligt 1330 eng. voeten boven de zee.

In een der Parijssche bladen leest men: In het gebouw der koninklijke Bibliotheek, in de straat Richelieu, is dezer dagen eene algemeene jagt gemaakt en eene vreeselijke vernieling onder de ratten aangerigt. In drie dagen tijds zijn 1200 ratten gevangen. Zie hier wat men met hunne lijken heeft gedaan: De huid is met zorg afgenomen, en zal, bereid zijnde, uitmuntend bont opleveren; het overige van hun ligchaam wordt naar eene fabrijk te Grenelle gezonden; daar wordt het gekookt om er het vet van te bekomen, waarvan men uitmuntende waskaarsen maakt; het vleesch dient tot voedsel van ganzen, eenden en varkens; eindelijk worden van de dij- en scheenbeentjes, die men zegt dat zoo fijn als ivoor zijn, tandenstokers, oorlepeltjes, enz. gemaakt. Men ziet, er gaat niets verloren.

194ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

23e Trekking. Geene.
24e —— Nos. 19200, 7075, ieder *f* 1000.
25e —— No. 7513, een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^3/_4$; 3 pCt. 79; dito op resc. $79^1/_{16}$; 5 pCt. $100^1/_{16}$; 4 pCt. $99^1/_{16}$; dito Bewijzen $98^{15}/_{16}$; O. Ind. Leen. 99; Amort.-Syndic. $4^1/_2$ pCt. 100; $3^1/_2$ pCt. 93; Handelm. $147^3/_8$; Aand. Rijn Spoorw. $104^5/_8$; Id. Holl. Spoorw. 115; Spanje $24^1/_{16}$; dito Onbep. St. 23; 3 pCt. $38^1/_4$; Coupons $26^1/_8$; Passive $6^1/_2$; Fr. Uitgest. $8^1/_2$; Portug. te Lond. $2^1/_2$ pCt. $60^1/_4$; Rusland 5 pCt. $108^1/_2$; dito 1831 en 1833 $100^5/_8$; 4 pCt. bij *Hope* $92^3/_4$; dito bij *Stiegl.* $91^1/_2$; Polen Certif. $87^1/_2$; Amerika Bankact. $6^{13}/_{16}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.